

බුදුකරු දම් පුරා - දිවිමග ගනිමු සපුරා

“පාර” යනු පරතෙරයි. ගංගා, මහා සමුද්‍ර ආදියෙහි පරතෙරයි. නිවන සසරේ පරතෙරයි. එබැවින් එයට ද “පාර” යැයි කියනු ලැබේ. නිවනට පමුණුවන පිළිවෙත් පාරමිතා නම් වේ. “පරම” යන්නෙන් “උත්තම” යන අර්ථය ද ලැබේ. බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන බෝසත් උතුමන් විසින් පුරනු ලබන උතුම් පිළිවෙත් යන අර්ථයෙන් ද “පාරමිතා” යැයි කිව හැකි ය. ඒවා කුසල ධර්ම ගණයට වැටේ. එබඳු පාරමිතා දහයකි. එම දස වැදෑරුම් පාරමිතාවලට බුද්ධ කාරක ධර්ම යැයි කියනු ලැබේ. එම දස පාරමිතා නම් වශයෙන් පහත දැක්වේ.

1. දාන පාරමිතාව	(දාන පාරමිතා)
2. සීල පාරමිතාව	(සීල පාරමිතා)
3. නෛශ්ක්‍රමා පාරමිතාව	(නෛක්ඛම්ම පාරමිතා)
4. ප්‍රඥා පාරමිතාව	(පඤ්ඤා පාරමිතා)
5. චිරිය පාරමිතාව	(චිරිය පාරමිතා)
6. ක්ෂාන්ති පාරමිතාව	(ඛන්ති පාරමිතා)
7. සත්‍ය පාරමිතාව	(සච්ච පාරමිතා)
8. අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව	(අධිට්ඨාන පාරමිතා)
9. මෛත්‍රී පාරමිතාව	(මෛත්‍රී පාරමිතා)
10. උපේක්ෂා පාරමිතාව	(උපෙක්ඛා පාරමිතා)

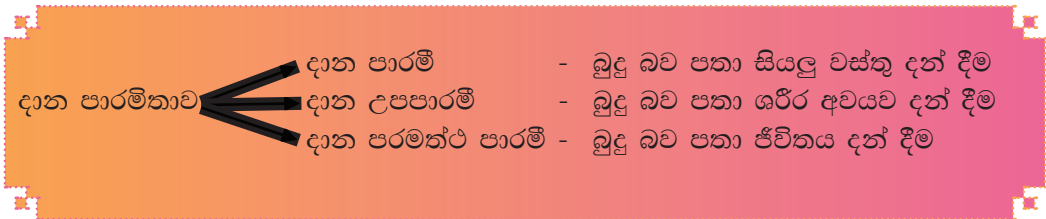
“දානං සීලං ච නෛක්ඛම්මං
 පඤ්ඤා චිරියේන පංචමං
 ඛන්ති සච්චමධිට්ඨානං
 මෛත්‍රූපෙක්ඛාතිමේ දස”

පාරමිතා ගුණධර්ම පුහුණු කරන්නෙක් ඒවා කරුණු පහකින් සම්පූර්ණ කරයි.

අත් හැරීම	1. තණ්හාවෙන් තොර ව දාන සීලාදී ගුණධර්ම පිරීම. 2. මානසෙන් තොර ව එම ගුණධර්ම පිරීම. 3. මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව එම ගුණධර්ම පිරීම.
ජීවිතයට එක් කිරීම	4. කරුණාවෙන් යුක්ත ව දාන සීලාදී ගුණධර්ම පිරීම. 5. උපාය කෞශල්‍ය ඥානයෙන් යුක්ත ව එම ගුණධර්ම පිරීම.

ඉහත දැක්වෙන අයුරින් දස පාරමිතා තණ්හාවෙන් මානසෙන් දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව පූරණය කිරීමෙන් බුද්ධත්වය අවබෝධ කර ගත හැකි වේ. නිවන් අවබෝධ කර ගැනීමට නම් චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කළ යුතු ය. අවබෝධ කර ගැනීමට අදාළ පිළිවෙත අනුව එය සම්මා සම්බුද්ධ, පච්චේක බුද්ධ, අරහත්ත බුද්ධ යනුවෙන් තුන් ආකාර වේ. මෙය තුන්තරා බෝධියයි. මේ එක් එක් බෝධියකින් නිවන් අවබෝධ කරන බෝසත්වරු පාරමිතා ධර්ම සම්පූර්ණ කරන පිළිවෙළක් තිබේ. ඒ අනුව පාරමි, උපපාරමි, පරමත්ථ පාරමි යනුවෙන් එක් එක් පාරමිතාවක් තුන් වැදෑරුම් වීමෙන් දස පාරමිතාවෝ තිස් වැදෑරුම් වෙති.

උදාහරණයක් ලෙස දාන පාරමිතාව ත්‍රිවිධාකාර වන ආකාරය පහත දැක්වේ.

මේ අනුව සම්මා සම්බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා පාරමි, උපපාරමි, පරමත්ථ පාරමි යන තුන් ආකාරයෙන් ම දස පාරමි වැඩිය යුතු ය. එවිට පාරමිතාවෝ තිස් වැදෑරුම් වෙති.

පසේ බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කරන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා පුරන්තේ පාරමි, උපපාරමි යන පිළිවෙත් ය. එවිට පාරමිතා විසි වැදෑරුම් වේ.

අරහත් ඵලය ප්‍රාර්ථනා කරන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා පාරමි නම් මූලික ගුණධර්ම දහය සම්පූර්ණ කරති.

ගෞතම නමින් බුද්ධත්වයට පත් අප මහබෝසතාණෝ සියලු පාරමිතා පුරණය කළේ තමන් සසර දුකින් එතෙර ව ලෝ වැසියන් ද එතෙර කරවීමේ අපේක්ෂාවෙනි. ඒ නිසාම උන් වහන්සේ තුළ වර්ධනය වූ ප්‍රඥාව හා කරුණාව උත්තරීතර ය.

සසර දුක් නැති කිරීමෙන් නිවන් පසක් කර ගැනීමට පමණක් නොව මෙලොව ජීවිතය යහපත් කර ගැනීමට ද පාරමිතාවන්ගෙන් ලැබෙන ආදර්ශය අප සැමට ප්‍රයෝජනවත් වේ.

දාන පාරමිතාව

තමන්ට අයත් දෙයක් පුජාවක් වශයෙන් හෝ අනුග්‍රහයක් වශයෙන් හෝ තම අයිතිය අත්හැර අපේක්ෂාවකින් තොර ව දීම දානයයි. තමන්ට වඩා උසස් සීලාදී ගුණධර්මවලින් යුක්ත අයට පරිත්‍යාග කිරීම පුජා බුද්ධියෙන් දෙන දානයයි. කෙනෙකුගේ අසරණකම ගැන සිතා ඔහුට උපකාරයක් වශයෙන් කරුණාවෙන්, අනුකම්පාවෙන් යමක් පරිත්‍යාග කිරීම අනුග්‍රහ බුද්ධියෙන් දෙන දානයයි.

දානය පාරමිතාවක් වීමට නම් තණ්හාවෙන් මානයෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් එය සිදු කළ යුතු යි.

දාන වස්තුව කෙරෙහි ලෝභය මදකුදු ඉතිරි කර නොගෙන සම්පූර්ණයෙන් දුරු කොට දිය යුතු ය. දන් දෙන්නා අනෙක් අයට වඩා කැපී පෙනීමේ අදහස් ඇති ව හෝ තම වත්පොහොසත්කම පෙන්වීම සඳහා හෝ දීමේ දී එම දානයට මානය පදනම් ව ඇත. එසේ ම දිව්‍ය ලෝක, මනුෂ්‍ය ලෝක සම්පත් ලබා ගැනීමේ ආශාව පෙරදැරි කර ගෙන දීමෙන් තෘෂ්ණාව වැඩි දියුණු වේ. භාවනාදී අනෙක් ගුණ දහම් නොසලකා හැර දානයෙන් පමණක් විමුක්තිය ලබා ගත හැකි ය යන අදහස මත දන් දීම දෘෂ්ටියෙන් යුක්ත ව සිදු කරන්නකි. දන් දීමේ දී අයහපත් සිතුවිලිවලින් තොර ව මෙෙත්‍රී සිතුවිලි ඇති කර ගත යුතු ය. දානයෙන් හොඳ විපාක ඇති බව හා එයින් තමන්ට යහපතක් වන බව සිතා මෝහයෙන් ද අන් වී නුවණින් යුක්ත ව දන් දෙන විට අලෝභාදී කුසල සිතුවිලි වර්ධනය වේ.

දානය පාරමිතාවක් වශයෙන් පුරණය කරන උතුමෝ එය,

- දාන පාරමී වශයෙන් තමන්ගේ භෞතික සියලු වස්තු දන් දීමෙන් (වෙස්සන්තර ජාතකය)
 - දාන උපපාරමී වශයෙන් තමන්ගේ ශරීර අවයව දන් දීමෙන් (සිවි ජාතකය)
 - දාන පරමත්ථ පාරමී වශයෙන් තම ශරීරය දන් දීමෙන් (සස ජාතකය)
- යන ත්‍රිවිධාකාරයෙන් එම පාරමිතාව පුරණය කරති.

නිර්වාණාවබෝධය අපේක්ෂා කරන උතුමෝ මෙම ගුණධර්මය විකෙන් වික දියුණු කර ගනිති. මෙය සමාජගත ජීවිතයට ද වැදගත් වන බැවින් අපද එම ගුණධර්මය පුරුදු පුහුණු කිරීම ඉතා ප්‍රයෝජනවත් ය.

පරිත්‍යාගශීලී වීම අප ජීවිතයට එක් කර ගත යුතු ගුණධර්මයකි. දන් දීමෙන් අපට මෙම ගුණධර්මය ප්‍රගුණ කර ගත හැකි ය. ලෝභයෙන් ද්වේෂයෙන් තොර ව මෙෙහි සහගත සිතුවිලි වර්ධනය කර ගැනීමට දානය උපකාරී වේ. අසරණ අයකුට පිහිට වීමෙන් ඔහු එම තත්ත්වයෙන් මුදා ගත හැකි ය. ශිෂ්‍යයන් ලෙස අප දන්නා විෂය කරුණු මිතුරන්ට කියා දීමෙන් ද අවශ්‍ය පත පොත හුවමාරු කර ගනිමින් අධ්‍යාපනයෙහි නිරත වීමෙන් ද මෙෙහි සිතුවිලි වර්ධනය වේ. මිහිරි පලතුරක් හෝ අහරක් හෝ අනුභව කරන විට බෙදා හදාගැනීම අප සතු ව වැඩිපුර ඇති ඇඳුම් පැලඳුම් ආදිය නැති බැරි කෙනකුට පරිත්‍යාග කිරීම ආදිය වැනි කටයුතු මගින් අපට ද දාන ප්‍රතිපදාව පිරිය හැකි ය.

සීල පාරමිතාව

කය වචන දෙකෙහි සංවරය සීලයයි. එනම් කායික හා වාචසික වශයෙන් අයහපත් ක්‍රියාවලින් වැළකී යහපත් ක්‍රියාවල යෙදීමයි. නරක වචන කථා නොකර හොඳ වචන කථා කිරීමයි. ප්‍රාණඝාතය, අදත්තාදානය, කාම මිථ්‍යාවාරය යන අකුසලයන්ගෙන් වැළකීම කායික සීල සංවරයයි. බොරු කීම, කේලාම් කීම, පරුෂ වචන කීම, හිස් වචන කීම යන වචනයෙන් සිදු කරන අකුසලයන්ගෙන් වැළකීම වාචසික සීල සංවරයයි.

එහෙත් සීල ශික්ෂාව සම්පූර්ණ වීමට එසේ නොකළ යුතු අවැඩදායක අයහපත් ක්‍රියාවලින් වැළකීම ම ප්‍රමාණවත් නැත. ඒ සමග ම වැඩදායක යහපත් ක්‍රියාවලද නිරත විය යුතු ය. ඒ අනුව සත්ත්ව ඝාතන, සත්ත්ව හිංසාවලින් වැළකීම මෙන් ම සියලු සත්ත්වයින්ට හිතෙහි වීම, සානුකම්පිත වීම, කරුණා මෛත්‍රිය දැක්වීම ද අවශ්‍ය ය. සොරකමින්, නුදුන් දේ ගැන්මෙන් වැළකීම සමග ම දුන් දේ ගැනීම, දෙනු කැමැති වීම ද අවශ්‍ය ය. අබ්‍රහ්මචරියාවෙන් වැළකීම මෙන් ම බ්‍රහ්මචාරී වීම ද සීලයයි. මුසාවෙන් වැළැකීමත් සත්‍ය ප්‍රකාශයත් සීලයයි. කේලමින් වැළකීමත් අනුන් සමඟි වන වචන කීමත් සීලයයි. හිස් වදනින් වැළකීමත් අර්ථවත් වදන් කීමත් මිථ්‍යා ආජීවයෙන් තොර ව සම්මා ආජීවයෙහි යෙදීමත් සීලයයි.

තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව සීලය ආරක්ෂා කිරීම සීල පාරමිතාවයි.

බෝසතාණන් වහන්සේ විසින් සීල පාරමිතාව ද පියවර තුනකින් සම්පූර්ණ කරනු ලැබේ. එනම්,

- තම බාහිර වස්තු විනාශ වුව ද සීලය කඩ නොකිරීම (සීල පාරමි)
- තම ශරීර අවයව විනාශ වුව ද සීලය කඩ නොකිරීම (සීල උපපාරමි)
- තම ජීවිතය විනාශ වුව ද සීලය කඩ නොකිරීම වශයෙනි. (සීල පරමත්ථ පාරමි)

අප මහ බෝසතාණෝ සීල පාරමිතාව පිරු ආකාරය “සීල විමංසා” දී ජාතක කථාවලින් පැහැදිලි වේ.

සිල්වත් තැනැත්තා පවින් වළකී. හෙතෙම අනුන්ගේ ජීවිත ආරක්ෂා කරයි; දේපළ ආරක්ෂා කරයි; අනුන්ගේ ජීවිතවලට හා දේපළවලට හරු කරයි; වැරැදි කාමයෙහි නොයෙදේ; අනුන් නොරවටයි. කේලමින්, හිස් වචනවලින්, රඵ වචනයෙන් අනුන්ට පීඩා නොකරයි; ප්‍රියවාදී වෙයි; මද්‍යසාර භාවිතයෙන් වළකී. මෙසේ සිල්වතා සමාජයේ සෙසු අයට හානි නොකරන බැවින්, යහපතක් ම කරන බැවින් හෙතෙම සමාජය තුළ බියෙන් සැකෙන් තොර ව ජීවත් වෙයි; සමඟියෙන් සහයෝගයෙන් ජීවත් වෙයි; කල්‍යාණ මිත්‍ර ඇසුර ලබයි.

ශිෂ්‍යයකු වශයෙන් අපට ද සිල්වත් වීම තුළින් සහෝදර ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් අතර එබඳු අර්ථවත් ජීවිතයක් ගත කළ හැකි ය.

නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව

පංච ඉන්ද්‍රියයන් පිනවීමට ඇති ආශාවෙන් ඉවත් වීමේ ප්‍රතිපදාව නෙක්ඛම්ම පාරමිතාවයි. ඇස, කන, නාසය, දිව හා ශරීරය පිනවීමට අපි ආශා කරමු. ඒවාට ගිණුම්ම නිසා විවිධ කරදරවලට, අසහනයට භාජනය වීමට සිදුවේ. එකී පස්කම් සුව අත් නොහැර නිවන් දැකීමට නොහැකි ය. එබැවින් නිවන් අරමුණු කරගත් බෝසත්වරු කම්සුවයෙන් නික්මෙති; බැහැර වෙති. එසේ බෝසත්වරුන් නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව සම්පූර්ණ කරන පිළිවෙතක් ඇත. පළමු කොට නිවැරැදි ව හා අන් අයට හිරිහැරයක් නොවන පරිදි ඇස, කන ආදී පසිඳුරන් පිනවන ඔවුහු දෙවනු ව ඉන්ද්‍රියයන් පිනවීමේ ආදීනව ගැන කල්පනා කරති. තාවකාලික ව විදින සැප ගැන ද ඒ වෙනුවෙන් බෙහෙවින් වෙහෙසෙන ආකාරය ගැන ද සිහිපත් කරති. එයින් සිදුවන්නේ පසිඳුරන් පිනවීම කෙරෙහි පවත්නා ආශාව ශුන්‍ය වීමයි. පස්කම් සැපතින් ඉවත් වීමේ කල්පනාව හෙවත් නෙක්ඛම්ම සංකප්ප ඇති වන්නේ එවිටයි.

තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව පංච කාම සම්පත්තියෙන් ඉවත් වීම නෙක්ඛම්ම පාරමිතාවයි.

නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව පුරන බෝසත් උතුමෝ ත්‍රිවිධ ආකාරයකින් එය පුරණය කරති.

- තම බාහිර වස්තු, අඹු දරුවන් අත් හැරීම නෙක්ඛම්ම පාරමිතාවයි.
- ශරීරාවයව නැති වුවත් කාමයන්ගෙන් වෙන් වී සිටීම නෙක්ඛම්ම උපපාරමිතාවයි.
- ජීවිතයට හානියක් වුව ද කම් සැප නොවිඳීම නෙක්ඛම්ම පරමත්ථ පාරමිතාවයි.

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව පුරණය කළ ආකාරය “මධාදේව ජාතකයෙන්” පැහැදිලි වේ.

සමාජගත ජීවිතයේ සාර්ථකත්වයට අසීමිත ආශාවන්ගෙන් තොර වීම, අඩු බලාපොරොත්තු ඇති බව, අල්පේච්ඡතාව ඉතා ප්‍රයෝජනවත් ය. සමාජයේ සාපරාධී ක්‍රියා බහුල වීමට මිනිසුන් මහිච්ඡතාවෙන් හෙවත් අසීමිත ආශාවන්ගෙන් යුක්ත වීම හේතුවක් වී තිබේ. මැදහත් ව කටයුතු කිරීමේ පුහුණුවක් නෙක්ඛම්ම පාරමිතාව තුළින් අප ජීවිතයට එක් කර ගත හැකි ය. එමගින් අපට මානසික සමබරතාවෙන් කටයුතු කිරීමේ හැකියාව ලැබේ. ශිෂ්‍යයන් ලෙස අපට ද සැහැල්ලු මනසකින් යුතු ව සෞඛ්‍ය සම්පන්නව හා සදාචාරාත්මක ව දෛනික කටයුතු සිදු කිරීමට මෙම ගුණධර්මය ප්‍රගුණ කළ හැකි ය.

ප්‍රඥා පාරමිතාව

ජීවිතය හා ලෝකය පිළිබඳ ඇති තතු හෙවත් යථා තත්ත්වය වටහා ගැනීම ප්‍රඥාවයි. නිවන් සොයා යන බෝසත්වරු මෙය පාරමිතාවක් වශයෙන් සම්පූර්ණ කරති. ලෝකික, ලෝකෝත්තර වශයෙන් ප්‍රඥාව දෙවැදෑරුම් වේ. එදිනෙදා කටයුතු වල දී අවශ්‍ය වන්නේ ලෝකික ප්‍රඥාවයි. සෝවන් ආදී මාර්ගඵල ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය කරන ප්‍රඥාව ලෝකෝත්තර ප්‍රඥාවයි. ප්‍රඥාව දියුණු කර ගන්නා ක්‍රම තුනකි. සිතීමෙන් නුවණ දියුණු කර ගැනීම වින්තා ම ය ප්‍රඥාවයි. ගුරුතුමාට සවන් දීමෙන්, පොතපත කියවීමෙන් නුවණ දියුණු කර ගැනීම සුත ම ය ප්‍රඥාවයි. භාවනාවෙන් නුවණ ලබා ගැනීම භාවනා ම ය ප්‍රඥාවයි. මේ තෙවැදෑරුම් ක්‍රමයෙන් ම නුවණ දියුණු කර ගැනීමට ප්‍රඥා පාරමිතාව සම්පූර්ණ කරන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා ක්‍රියා කරති.

තණ්හාවෙන්, මානසෙන්, මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී කරුණාවෙන් යුතු ව තම ප්‍රඥාව දියුණු කිරීම ප්‍රඥා පාරමිතාවයි.

ප්‍රඥා පාරමිතාව සම්පූර්ණ කරන බෝධිසත්වයන් වහන්සේලා තෙවැදෑරුම් ආකාරයකින් ක්‍රියා කරති.

- සියලු භෞතික වස්තු කෙරේ බැඳීම් නැති ව ප්‍රඥාව දියුණු කිරීම ප්‍රඥා පාරමි ලෙස ද
- ශරීරාංග ගැන නොසලකා ප්‍රඥාව දියුණු කිරීම ප්‍රඥා උපපාරමි ලෙස ද
- ජීවිතය ගැන නොසලකා ප්‍රඥාව දියුණු කිරීම ප්‍රඥා පරමත්ථ පාරමි ලෙස ද හැඳින්වේ.

අප මහ බෝසතාණන් ප්‍රඥා පාරමිතාව ප්‍රගුණ කළ අවස්ථා රාශියක් ජාතක කථා තුළ දැක ගත හැකි ය. උම්මග්ග ජාතකය ඊට එක් නිදසුනකි.

නුවණින් කටයුතු කිරීම සමාජගත ජීවිතයට ද ඉතා වැදගත් ය. නිවැරදි දැක්ම සෑම කටයුත්තක ම සාර්ථකත්වයට අවශ්‍ය වේ. පතපොත කියවීම හා අසා දැන ගැනීම ආදිය මගින් ලෝකය පිළිබඳ අප දැනුවත් විය යුතු ය. එසේ ම විමසිලිමත් නුවණින් කටයුතු කිරීම ශිෂ්‍ය ජීවිතයට ඉතා වැදගත් ය. ධර්ම ශ්‍රවණය, ධර්ම සාකච්ඡා පැවැත්වීම, කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමේ අදහසින් ප්‍රශ්න කිරීම හා තර්ක කිරීම ආදිය ද ප්‍රඥාව ලබා ගැනීමට උපකාරී වේ. අධ්‍යාපන කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීමට මෙම ප්‍රඥා පාරමිතාවේ ආදර්ශය අපට ද බෙහෙවින් උපකාරී වේ.

වීර්ය පාරමිතාව

උතුම් බලාපොරොත්තුවක් ඉටු වෙන තුරු නොපසුබට උත්සාහයෙන් කටයුතු කිරීම වීර්යයයි. පසු බැසීමට හේතු වන කුමක් ඉදිරිපත් වුව ද ඒ එකකින්වත් මන්දෝත්සාහී නොවී කටයුතු ඇරඹීමටත්, ඇරඹී කටයුතු නො නවත්වා ඉදිරියට කරගෙන යාමටත් බලවත් ලෙස ප්‍රයත්න දැරීම වීර්ය පාරමිතාවයි. තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව තමන්ගේ අනුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ගන්නා වූ බලවත් උත්සාහය වීර්ය පාරමිතා නම් වේ.

යම් කාර්යයක් ආරම්භ කිරීමේ දී ඇති කරගත යුතු වීර්යය (ආරම්භ ධාතු) ඉදිරිපත් වීමේ දී ඇති කරගත යුතු වීර්යය (නික්කම ධාතු) නිරත වීමේ දී ඇති කරගත යුතු වීර්යය (පරක්කම ධාතු) යන පියවර තුනේ දී ම නොපසුබස්නා බව, කැපවීම තිබිය යුතු ය.

බෝසත්වරු මෙම පාරමිතාව පූරණය කරන ආකාර තුනකි.

- බාහිර වස්තුවලට ආශාවෙන් අත් නොහරින වීර්යය වීර්ය පාරමිතාවයි.
- ශරීරාංගවලට ආශාවෙන් අත් නොහරින වීර්යය වීර්ය උපපාරමිතාවයි.
- ජීවිතයට ආශාවෙන් අත් නොහරින වීර්යය වීර්ය පරමත්ථ පාරමිතාවයි.

අප මහ බෝසතාණන් වීර්ය පාරමිතාව පිරු ආකාරය “වණ්ණුපථ” ඡාතකයෙන් පැහැදිලි වේ.

සමාජගත ජීවිතයට මෙම පාරමිතාවෙන් ගත හැකි ආදර්ශ බොහෝ ය. යම් අරමුණක් පෙරදැරි ව ඒ අරමුණ සාර්ථක කර ගන්නා තුරු නොපසුබට උත්සාහයෙන් වීර්යයෙන් කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. යමක් ආරම්භ කිරීමේ දී, ඉදිරිපත් වීමේ දී හා නිරත වීමේ දී වීර්යය ඇති කර ගැනීමෙන් සාර්ථකත්වයට පැමිණිය හැකි ය. බොහෝ කටයුතු අඩපණ වී යන්නේ ඉහත දැක් වූ තෙවදැරුම් වීර්යයෙන් ක්‍රියා නොකිරීම හේතුවෙනි. ශිෂ්‍යයන් වශයෙන් එක් අරමුණක පිහිටා උත්සාහයෙන් කටයුතු කිරීමෙන් ජයග්‍රහණය කරා ගමන් කළ හැකි ය. තරග විභාග ආදියෙන් ජය ගැනීමට කුසලතා සම්මාන සහතික ලබා ගැනීමට, වැඩිහිටියන්ගේ ප්‍රශංසා, සමාජයේ දී ගෞරවය ආදිය ළඟා කර ගැනීමට වීර්යවන්ත භාවය බෙහෙවින් ඉවහල් වේ. උත්සාහයෙන් තොර අලස පසුගාමී පුද්ගලයකුට ලැබිය හැකි ජයග්‍රහණයක් නැත; උදාකරගත හැකි ප්‍රගතියක් ද නැත.

ක්ෂාන්ති පාරමිතාව

බන්ති හෙවත් ක්ෂාන්තිය නම් ඉවසීමයි. බාහිර පුද්ගලයන්ගේ අදහස්වලින් හා පරිසරයෙන් වන දුෂ්කරතා, මානසික හා කායික පීඩා ඉවසීම මින් අදහස් කෙරේ.

ඉවසීම උසස් ගුණධර්මයකි. අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීම ද ඉවසීම පුහුණු කරන අයගේ ලක්ෂණයකි.

තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව ඉවසීම ප්‍රගුණ කිරීම බන්ධි පාරමිතාවයි.

බෝසත්වරු මෙම පාරමිතාව ත්‍රිවිධාකාරයෙන් පූරණය කරති.

- සියලු බාහිර වස්තුවලට වන හානි නොසලකා ඉවසීම බන්ධි පාරමි වේ.
- ශරීරාවයවලට වන හානි නොසලකා ඉවසීම බන්ධි උපපාරමි වේ.
- ජීවිත විනාශයට වන හානි නොසලකා ඉවසීම බන්ධි පරමත්ථ පාරමි වේ.

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ක්ෂාන්ති පාරමිතාව පිරු ආකාරය “ක්ෂාන්තිවාදී” ජාතකයෙන් පැහැදිලි වේ.

සමාජගත ජීවිතයේ දී අපට ද මෙම පාරමිතාව ආදර්ශ කොටගත හැකි ය. ඉවසීමේ ගුණධර්මය ප්‍රගුණ කරන තැනැත්තා තුළ කරුණාව හා උපාය කුසලතාව තිබිය යුතු ය. අන් අයගෙන් තමාට සිදුවන වැරැදි ඉවසිය හැක්කේ එවිට ය. අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීමේ හැකියාව අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේට තිබුණි. අප ද අටලෝ දහමට මැදහත් ව මුහුණ දීමේ හැකියාව වර්ධනය කරගත යුතු ය. එවිට සමාජගත ජීවිතයේ දී මුහුණ දීමට සිදුවන අභියෝග ඉවසීමට අපට හැකියාව ඇති වේ. තමාට පැමිණෙන බාධාවලින් විකේෂිත වී හෝ කුපිත වී හෝ එකට එක කිරීමට, පලි ගැනීමට නොගොස් තමාගේ යහපත් ක්‍රියා පිළිවෙතෙහි නොසැලී සිට දිගට ම ක්‍රියා කිරීම ඉවසීමයි. පිරිසක් සමග කටයුතු කිරීමේ දී අන්මන පිළිගැනීමට, අන්මනවලට ඇහුම්කන් දීමට සිදුවේ. මේ අනුව සමගි සම්පන්න ජීවිතයක් ගත කිරීමට ඉවසීම ප්‍රගුණ කළ යුතු ගුණධර්මයක් බව පැහැදිලි වේ. ශිෂ්‍යයන් වශයෙන් අනාගත ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට ක්‍රියා කරන අපට ද බොහෝ දේ ඉවසීමට සිදු වේ; ඉවසීමෙන් සැනසීම ලැබේ; එයින් බොහෝ ගැටුම් වැළකී යයි; සාමය ද ඇති වේ.

සත්‍ය පාරමිතාව

කිසිවකු තොරවටා, මූළා නොකර සත්‍යගරුක ව ක්‍රියා කිරීම මෙහි මූලික අදහස ය. එය පුහුණු කිරීම සත්‍ය පාරමිතාවයි. වාග් දුශ්චරිතයෙන් වැළකීම, පොරොන්දු කඩ නොකිරීම, ඇත්ත කීම යන ආකාර තුනෙන් සත්‍යයේ පිහිටා කටයුතු කිරීම සත්‍ය පාරමිතාවට අයත් ය.

තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව සත්‍යවාදී භාවය ප්‍රගුණ කිරීම සත්‍ය පාරමිතාවයි.

බෝසත්වරුන් මෙම පාරමිතාව ද පූරණය කරන පියවර තුනකි.

- බාහිර වස්තු විනාශ වී ගිය ද සත්‍යගරුක වීම සත්‍ය පාරමිතාවයි.
- ශරීරාවයව විනාශ වී ගිය ද සත්‍යගරුක වීම සත්‍ය උපපාරමිතාවයි.
- ජීවිතය විනාශ වී ගිය ද සත්‍යගරුක වීම සත්‍ය පරමත්ථ පාරමිතාවයි.

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ මෙම පාරමිතාව පිරු ආකාරය “වට්ටක” ජාතකයෙන් හෙළි වේ.

මුසාවෙන් වැළකී සත්‍යගරුක වීම අපේ ජීවිතයට ද වැදගත් ය. බොරු කියන්නාට කළ නොහැකි තවත් වරදක් නැතැයි බුදු දහමෙහි ඉගැන්වේ. නැති දෙයක් ඇති හැටියෙන් කියා හෝ ඇති දෙයක් නැති හැටියට කියා හෝ අනුන් රැවටීම, මුළාවේ හෙළීම හෝ විශ්වාසය කඩ කිරීම බොරුවේ ලක්ෂණයකි. තමන් නොදන්නා දෙයක් වේ නම් එය දන්නා බව අඟවා කුමක් හෝ කීමට නොව එය නොදන්නා බව අවංක ව ප්‍රකාශ කිරීමට අප එච්චර විය යුතු ය. අසත්‍ය ප්‍රකාශ කරන පුද්ගලයන් ඇසුරු කිරීමට කිසිවෙක් කැමැති නොවෙති. සත්‍යගරුක පුද්ගලයා පාසලේ, ගමේ, සමාජයේ සියලු දෙනාගේ විශ්වාසය නිරායාසයෙන් දිනා ගනී. ඒ නිසා ශිෂ්‍යයන් වන අප සත්‍ය ගරුක ව කටයුතු කිරීම ජීවිතයට ආහරණයක් කර ගත යුතු ය.

අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව

යහපත් අභිමතාර්ථයක් මුදුන්පත් කර ගැනීමට උපදවා ගත් සිත වෙනස් නොකොට ඒ අයුරින් ම පවත්වා ගැනීම අධිෂ්ඨානයයි. ප්‍රතිපත්තිගරුක ව ස්ථිර අධිෂ්ඨානයෙන් සෙසු පාරමිතා පිරීමට ද මෙම පාරමිතාව අවශ්‍ය වේ. තණ්හා, මාන හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් මිදී කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව අධිෂ්ඨානය ප්‍රගුණ කිරීම අධිෂ්ඨාන පාරමිතාවයි.

බෝසත්වරු ආකාර තුනකින් මෙම පාරමිතාව පූරණය කරති.

- බාහිර වස්තු විනාශ වුව ද අත් නොහරින අධිෂ්ඨානය අධිෂ්ඨාන පාරමිතාවයි.
- ශරීරාවයව විනාශ වුව ද අත් නොහරින අධිෂ්ඨානය අධිෂ්ඨාන උපපාරමිතාවයි.
- ජීවිතය විනාශ වුව ද අත් නොහරින අධිෂ්ඨානය අධිෂ්ඨාන පරමත්ථ පාරමිතාවයි.

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව පිරු ආකාරය “තේමිය” ජාතකයෙන් ප්‍රකට වේ.

සමාජගත ජීවිතයේ දී කිසිදු ජයග්‍රහණයක් අධිෂ්ඨානයෙන් තොර ව ලබා ගත නොහැකි ය. ඇතැමුන් අරමුණු සපුරා නොගෙන යම් කාර්යයක් අතරමග තතර

කරගන්නේ ස්ථිර, දැඩි අධිෂ්ඨානයක් නැති බැවිනි. යමක් පිළිබඳ ව වෙහෙසෙමින් සිටිය දී අතරමග වෙනත් අරමුණක් කරා සිත ඇදී යන්නේ ද පසුබසිමින් කල් ගත කරන්නේ ද අධිෂ්ඨානයෙන් තොර වූ විට ය. අපේ අධ්‍යාපන කටයුතු සාර්ථක කර ගත හැක්කේ අධිෂ්ඨානයෙන් යුතු ව ක්‍රියා කිරීමෙනි. මෙය මට කළ හැකි ය, මම මෙය කෙසේ හෝ ඉටුකර ගනිමි යන විත්තිය ගැනිමි යන අතර අධිෂ්ඨානයෙන් කටයුතු කිරීමෙන් ශිෂ්‍ය ජීවිතය වඩාත් සාර්ථක කර ගත හැකි ය.

මෙහි පාරමිතාව

ඇසුරු කරන්නන් පිළිබඳ මෙහි යෙන් යුක්ත වීම මිත්‍රත්වයයි. මිතුරා පිළිබඳ ව ඇති කර ගන්නා හිතවත් බව මිතුරාට මෙන් ම සතුරාටත්, මැදහත් අයටත් පැතිර වීම මෙයින් අදහස් කෙරේ. කිසිවකු කෙරේ වෛරයක්, ද්වේෂයක් ඇති නොකොට “සියලු සත්ත්වයෝ සුවපත් වෙත්වා” යි සිත පුරුදු කිරීම මෙහි යයි.

තණ්හාවෙන් මානයෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව, කරුණාවෙන් හා උපාය කුසලතාවෙන් යුතු ව මෙහි ය සැමට පැතිරවීමෙන් ලබන පුහුණුව මෙහි පාරමිතාවයි. බෝසත්වරු මෙම පාරමිතාව

1. මෙහි සහගත කාය කර්ම (කයින්, ක්‍රියාවෙන්)
2. මෙහි සහගත වචි කර්ම (වචනයෙන්, කථා බහින්)
3. මෙහි සහගත මනෝ කර්ම (සිතීන්, මනසින්)

යන පියවර තුනෙන් ම ක්‍රියාවට නැගිය යුතු ය. එසේ ම බෝසත්වරු මෙම පාරමිතාව ආකාර තුනකින් පූරණය කරති.

- බාහිර වස්තූන්ට හානි සිදු වුව ද මෙහි ය වැඩිම මෙත්තා පාරමි වේ.
- ශරීරාවයවචලට හානි සිදු වුව ද මෙහි ය වැඩිම මෙත්තා උපපාරමි වේ.
- ජීවිතය විනාශ වුව ද මෙහි ය වැඩිම මෙත්තා පරමත්ථ පාරමි වේ.

අප මහ බෝසතාණන් මෙම පාරමිතාව පිරු ආකාරය “මහා කපි” හා “මස මානවක” කථා තුළින් හෙළි වේ.

ද්වේෂයෙන් වෛරයෙන් තොර සාමකාමී සමාජයක් සඳහා මෙහි සහගත සිතුවිලි වර්ධනය කිරීම ඉතා වැදගත් ය. මෙහි ය මිනිසා තුළ ඇති කරගත යුතු බ්‍රහ්මචිහාරයක් හෙවත් උත්තම වර්යාවක් ලෙස දැක්වෙන්නේ ද එය හොඳ අවබෝධයක් ඇති ව ම උදාර අරමුණකින් ක්‍රියාවට නැංවෙන බැවිනි. මිතුරාගේ යහපත වෙනුවෙන් තමාගේ යහපත කැප කිරීම මිත්‍රත්වයේ ලක්ෂණයකි. සැබෑ මිතුරා තමාගේ යහපත සඳහා මිතුරාගේ යහපත කවර අයුරින් හෝ උදුරා නොගන්නේ ය. දරුවා කෙරෙහි මව තුළ පහළ වන සිතිවිලිවලට මිත්‍රත්වය සමාන කොට ඇත්තේ ඒ නිසා ය. මෙහි ය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සතුරු බියෙන්

තොර ව හිත මිතුරන් සමග මනා සබඳතාවක් ගොඩනගා ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ. මෙත් සිත් ඇත්තා සුව සේ නිදයි; සුව සේ පුබුද්දයි; පාපී සිහින නොදකියි; මිනිසුන්ට ප්‍රිය වේ; නොමිනිසුන්ට ද ප්‍රිය වේ; දේව රැකවරණය ලබයි; ගින්නෙන්, වසවිස ආදියෙන් අනතුරු නොවේ; සිත සමාධිගත වේ; පෙනුම පැහැපත් වේ; නුමුළාව මිය යයි; මරණින් මතු බඹ ලොව උපදියි.

උපේක්ෂා පාරමිතාව

උපේක්ෂාව නම් මැදහත් බවයි. එනම් කිසි යම් පුද්ගලයකු හෝ වස්තුවක් හෝ සිද්ධියක් සමග විශේෂ ඇල්මක් හෝ අමුතු පිළිකුලක් හෝ ඇති කර නොගෙන සම සිත පැවැත්වීමයි. අටලෝ දහමට මුහුණ දීම ද මෙයට උපකාරී වේ. තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතු ව මැදහත් ව කටයුතු කිරීමට පුහුණු වීම උපේක්ෂා පාරමිතාවයි.

බෝසත්වරු මෙම පාරමිතාව ත්‍රිවිධ ආකාරයෙන් පූරණය කරති.

- බාහිර වස්තු විනාශ වුව ද මැදහත් ව කටයුතු කිරීම උපේක්ෂා පාරමි වේ.
- ශරීරාවයව විනාශ වුව ද මැදහත් ව කටයුතු කිරීම උපේක්ෂා උපපාරමි වේ.
- ජීවිතය විනාශ වුව ද මැදහත් ව කටයුතු කිරීම උපේක්ෂා පරමත්ථ පාරමි වේ.

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ උපේක්ෂා පාරමිතාව පිරු ආකාරය “ලෝමහංස” ඡාතකයෙන් පැහැදිලි වේ.

හිතවත් අය වෙතට හා කැමැති දෙය වෙතට නැමීම මෙන් ම පක්ෂපාතී වීම ද සාමාන්‍ය මිනිසාගේ ලක්ෂණයකි. එසේ ම තමාට අහිතවත් අයට හා තමා අකැමැති දෙයට නොසතුටු වීම සාමාන්‍ය ස්වභාවයයි. මේ ඇලීම් හා ගැටීම් යන දෙක අහිතකර බව වටහාගෙන අන්තගාමීත්වයෙන් තොර ව මධ්‍යස්ථ ව ක්‍රියා කිරීම උපේක්ෂාවයි. උපේක්ෂාව වර්ධනය කර ගත හැක්කේ ලෝකයේ සිදුවීම් හේතුවල දහම අනුව සිදුවන බව තේරුම් ගෙන කටයුතු කිරීමෙනි. සමාජයේ දී මුහුණ දෙන අභියෝග හමුවේ ද ලෝක ධර්මතා හමුවේ ද මැදහත් ව කටයුතු කිරීමේ ගුණධර්මය පුහුණු නොකිරීමෙන් මිනිසුන් ජීවිත පවා විනාශ කර ගන්නා අවස්ථා දැකිය හැකි ය. අපගේ සමබර පෞරුෂ සංවර්ධනය සඳහා මැදහත් ව කටයුතු කිරීමේ හැකියාව ද වැදගත් වෙයි.

ඉහත දක්වන ලද දස පාරමිතා එකිනෙකට සම්බන්ධ ය. ඒවා පිරීම නිසා පුද්ගලයා තුළ මනා සංවර්ධනයක් ඇති වේ. එසේ ම ඔහුගෙන් බලවත් පරාර්ථ සේවයක් ද සිදු වේ. මෙම ගුණ දහම ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයට ම ටිකෙන් ටික සම්පූර්ණ කළ හැකි ය. අපේ ජීවිත වඩාත් වටිනා ජීවිත බවට පත්කර ගැනීමට පාරමිතා උපකාරී වේ. දහමේ වූත් ක්‍රියාශීලී හා මිත්‍රශීලී වූත් බෝධිසත්ව ආදර්ශ ඇති සමාජයක් බිහි කිරීමට මෙම ගුණධර්ම උපකාර වේ. මේවා පිරීමේ උසස් ම ප්‍රතිඵලය නිවන් අවබෝධ කිරීමයි.

සාරාංශය

- සසර සයුරින් එතෙර වීමට සම්පූර්ණ කරන ගුණ ධර්ම සමූහය බුද්ධකාරක ධර්ම හෙවත් පාරමිතා නම් වේ. පාරමිතා දහයකි.
- දානාදී ගුණධර්ම තණ්හාවෙන්, මානසෙන් හා මිථ්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තොර ව කරුණාවෙන් හා උපාය කෞශල්‍ය ඥානයෙන් යුතු ව වැඩීම පාරමිතා නම් වේ.
- සෑම පාරමිතාවක් ම පාරමී, උපපාරමී, පරමත්ථ පාරමී වශයෙන් කොටස් වේ.
- බුදු, පසේ බුදු, මහරහත් යන තුන්තරා බෝධියෙන් එක් බෝධියකට පැමිණ නිවන් දැකීමට, පාරමිතා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් හැකි වන අතර බෝසත් ගුණ වැඩීමට අප ද පාරමිතා පුහුණු කළ යුතු වේ. එමගින් දෙලොව යහපත ම සිදු වේ.
- සදාචාරවත් සමාජයකට දාන සීලාදී ගුණධර්ම වටිනා මග පෙන්වීමක් කරයි.

ක්‍රියාකාරකම

1. පාරමිතා දහය නම් කර ඒවායේ අර්ථ කෙටියෙන් ලියන්න.
2. එක් එක් පාරමිතාවකට නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකි ජාතක කථා ඇතුළත් වගුවක් පිළියෙල කරන්න.
3. පාරමී ධර්ම සමාජ ජීවිතයට වැදගත් වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

පැවරුම

අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ දස පාරමිතා පිරු ආකාරය දැක්වෙන ජාතක කථා කියවා එහි අන්තර්ගතය පිළිබිඹු කෙරෙන නිර්මාණයක් කරන්න. (චිත්‍ර, චිත්‍ර කථාවක්, සඟරාවක් හෝ පොත් පිංචක්)